

21/5/15

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 8

Sub. Code :

8	2	2	8
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	2
---	---	---	---

B.Ed 2nd Semester

1045

**PHILOSOPHICAL & SOCIOLOGICAL BASES OF
EDUCATION**

(Same for USOL Candidates of 2nd Semester) (In all Mediums)

Paper-I

Time Allowed : Two Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :- (1) Attempt one question each from Units I, II & III.

(2) Unit IV is compulsory.

UNIT-I

I. Explain the concept of Philosophy. Discuss the relationship between philosophy and education. 3+7

II. Discuss the impact of pragmatism on different aspects of Education.

10

UNIT-II

III. Explain the meaning and sources of Values. What are the different ways of inculcating values in students? 5+5

- IV. Discuss the concept of Human Rights. What is the role of education in promoting Human Rights? 3+7

UNIT-III

- V. Highlight the major suggestions given by NCF 2005 and its Implications. 10
- VI. What are the recommendations of National Knowledge Commission report for school education? 10

UNIT-IV

- VII. Discuss the need of Human Resource Development. 5
- VIII. Explain the concept of discipline given by Idealism School of Philosophy. 5

(हिन्दी माध्यम)

- Note :- (1) यूनिट I, II और III प्रत्येक में से एक-एक प्रश्न करें।
(2) यूनिट IV अनिवार्य है।

यूनिट-1

- I. दर्शन की धारणा का वर्णन करें। शिक्षा और दर्शन के आपसी रिश्ते पर विचार करें। 3+7
- II. शिक्षा के भिन्न भिन्न पक्षों पर उपयोगिता के प्रभाव पर विचार करें। 10

यूनिट-II

- III. मूल्यों का अर्थ इसके स्रोतों पर विचार करें। विद्यार्थियों में मूल्यों के प्रसार के लिए कौन से भिन्न भिन्न स्रोत हैं? 5+5
- IV. मानवीय अधिकारों की धारणा पर विचार करें। मानवीय अधिकारों को विकसित करने में शिक्षा की क्या भूमिका है? 3+7

यूनिट-III

- V. एन. सी. एफ. 2005 की प्रमुख सिफारिशों और उपयोगिताओं पर प्रकाश डालें। 10
- VI. स्कूल शिक्षा के संदर्भ में राष्ट्रीय शिक्षा कमिशन की सिफारिशों क्या हैं? 10

यूनिट-IV

- VII. मानव संसाधन विकास की जरूरत पर चर्चा करें। 5
- VIII. दर्शन के आदर्शवादी स्कूल द्वारा दिए गए अनुशासन की धारणा पर विचार करें। 5

(पंजाबी अनुवाद)

- ਨੋਟ :- (1) ਯੂਨਿਟ I, II ਤੇ III ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
(2) ਯੂਨਿਟ IV ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ-1

- I. ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 3+7

- II. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
10

ਯੂਨਿਟ-II

- III. ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੋਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨ ਹਨ ?
5+5
- IV. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
3+7

ਯੂਨਿਟ-III

- V. ਐਨ. ਸੀ. ਐਫ. 2005 ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੁਭਾਵਾਂ ਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।
10
- VI. ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
10

ਯੂਨਿਟ-IV

- VII. ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5
- VIII. ਵਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਕੂਲ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
5